
Školné na VŠ od roku 2013, ve splácení jsou „čertíci“

Školné na VŠ od roku 2013, ve splácení jsou „čertíci“

PRAVO

6.6.2011, Právo, strana 2, Zpravodajství, Marek Příbil, Lukáš Bek

Platit se má až 10 tisíc korun za semestr * Uhradí je banka, student bude splácet později až podle platu

Po školném na veřejných vysokých školách z koaliční smlouvy jako by se v posledních měsících slehla zem.

Studenti ale nakonec platbám s velkou pravděpodobností neuniknou. Vládní návrh má být hotov koncem roku. Do té doby musí koaliční strany vyřešit několik „čertíků“.

Podle ministra školství Josefa Dobeše (VV) trojkoalice slibu dostojí. Počítá se s částkou až 10 tisíc korun za semestr. Ročně by tedy studium vyšlo až na 20 tisíc. Školné by se mělo spustit od roku 2013. VŠ by je dostaly hned, ale studentům by vznikl závazek splácet v budoucnu.

TOP 09 stále koketuje s myšlenkou, že by studenti platili přímo, nikoli po dokončení studia a po dosažení průměrného příjmu v zemi, jak koalice plánuje.

„Já si myslím, že je věc diskuse, zdali by mělo být školné přímé nebo odložené. K odložené platbě jsem skeptická. Jsou tu pochybnosti, pokud je stát tak málo efektivní například ve vymáhání výživného na děti,“ řekla Právu šéfka školského výboru Sněmovny Anna Putnová (TOP 09). Podle ní má mít školné především motivační charakter.

Věci veřejné si ale stejně jako ODS stojí za platbou odloženou: „Jakákoli změna by musela projít poradou ekonomických ministrů, což se nestalo. Přímé školné považuji za nereálné,“ řekl Právu Dobeš. Ten prosazoval i model zápisného až šest tisíc korun ročně. Premiéru Petru Nečasovi (ODS) bylo ale zápisné proti srsti.

Dobeš dodal, že školné by mělo začít platit od zimního semestru 2013.

To ukládá i koaliční smlouva, kde stojí: „Vláda zavede finanční spoluúčast absolventů VŠ na hrazení nákladů jejich studia formou tzv. odloženého školného s termínem zavedení od akademického roku 2013/2014.“

Platby upraví zákon o finanční pomoci

Občanští demokraté prosazovali odložené školné už do koaliční smlouvy. „Nemáme důvod naši pozici k zavedení školného jakkoli měnit,“ řekl Právu místopředseda strany a ministr spravedlnosti Jiří Pospíšil rovněž s tím, že školné by se mělo platit už v roce 2013.

Dobeš je přesvědčen, že školné není potřeba řešit přímo v připraveném vysokoškolském zákoně. „Mohla by totiž přijít vláda sociální demokracie a kvůli tomuto by se novelizoval celý zákon, což je zbytečné,“ řekl Právu ministr. Platby chce proto zakotvit do zákona o finanční pomoci studentům.

Ten se již připravuje a do konce roku by měl ležet vládě na stole. Pokud nenastanou problémy – například v podobě pádu vlády –, školnému tak nebude po technické stránce stát nic v cestě.

Systém má být podle Pospíšila nastaven tak, aby pro studenty nebyl likvidační, a finanční prostředky musí jít do zkvalitnění vysokého školství. Školné pak bude odstupňováno podle atraktivit oborů. Například studenti práv, kteří později vydělávají nadprůměrně, by měli platit více než např. některých technických či přírodovědných oborů.

Podle specialisty ODS na oblast školství, poslance Waltra Bartoše má zákon o finanční pomoci studentům obsahovat i studijní grant, studijní spoření a půjčku na studium. Výše školného se pak má pohybovat od nuly do 20 tisíc korun za akademický rok.

Podle Bartoše zákon musí zajistit, aby studenti nebyli závislí na příjmu rodiny. Pokud zákon vstoupí v platnost v roce 2013, je ve hře přesto i určitá možnost, že by se školné začalo platit až o dva či tři roky později, soudí Bartoš.

ODS: Zvýhodněné půjčky by měly poskytnout banky

Model odloženého školného, který se nelíbí TOP 09, v sobě ale skrývá řadu „čertíků“. Například co když přijdete o práci anebo půjdete na rodičovskou dovolenou a najednou si nebudete moci dovolit hradit splátky za vysokou školu? Narostou vám úroky? Kam až?

Školy totiž mají dostat peníze ihned z půjček od bankovních ústavů, které ale studenti začnou splácet až v okamžiku, kdy dosáhnou na průměrný příjem.

Trojkoalice zatím rovněž nedojednala, zdali by zaměstnanci, kteří dosáhnou na průměrný plat až po 33 letech praxe, což je i případ učitelů, začali splácet školné krátce před důchodem.

Debata se teprve povede o způsobu vyplácení půjček. Bartoš se přiklání k variantě, podle níž by půjčky poskytovaly soukromé banky ve spolupráci se státem se zvýhodněnými úroky a s garancí.

„Školné bude školám zapláceno ihned, za tímto účelem student uzavře půjčku garantovanou státem. Bude-li mít student zájem zaplatit ihned, bude mu to umožněno,“ říká koaliční smlouva. Tím by student ušetřil za úroky.

Jsou tu pochybnosti, stát je málo efektivní i ve vymáhání výživného Anna Putnová, poslankyně TOP 09